

Role ústavních orgánů při zajišťování bezpečnosti státu

Abstrakt

Tato diplomová práce se zabývá otázkou, jakou úlohu v bezpečnostním systému České republiky hrají jednotlivé ústavní orgány, konkrétně prezident republiky, vláda, Parlament a Bezpečnostní rada státu.

Za tímto účelem je nejprve zobrazen ústavní systém České republiky na příkladu postavení prezidenta republiky. Hlavní část práce je věnována analýze postavení prezidenta republiky jako vrchního velitele ozbrojených sil, neboť této kompetenci nebylo v české vědě ústavního práva dosud věnováno komplexní pozornosti. Z tohoto důvodu jsou shrnuty poznatky z československé ústavní historie, které jsou dále využity pro komparaci se stávající právní úpravou. Práce z ústavněprávního hlediska za použití všech obvyklých právních výkladových metod a poznatků jiných vědních oborů vykládá pojmy „ozbrojené síly“ a „vrchní velitel.“ Na takto provedený výklad navazuje kritika podústavní právní úpravy a stanovení obsahu vrchní velitelské pravomoci. Text dále popisuje další činnosti prezidenta republiky s bezpečnostním rozměrem, zejména odůvodňuje jeho oprávnění ve vztahu ke zpravodajským službám.

V druhé kapitole jsou rozebírány dvě zvláštní kompetence vlády a Parlamentu, a sice pravomoc rozhodovat zásadní bezpečnostní otázky a činnost při civilní a demokratické kontrole státních ozbrojených složek. Pozornost je především věnována historickým a teoretickým základům těchto kompetencí, problematice nasazování ozbrojených sil v zahraničí a změnám v právní úpravě kontroly zpravodajských služeb.

Závěrečná kapitola se věnuje zvláštním ústavním orgánům, které se primárně zabývají bezpečnostní problematikou. Na tomto místě je shrnut československý právní vývoj a popsán osud vládního návrhu ústavního zákona o bezpečnosti státu ve vztahu k Bezpečnostní radě státu, na kterém se ukazují důvody rozdílů mezi navrhovanou a přijatou koncepcí Bezpečnostní rady státu. Závěr je věnován krátkému představení struktury Bezpečnostní rady státu.

Klíčová slova: ústavní orgány, bezpečnost státu, vrchní velitel